

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a participat la lucrările Misiunii de Experți TAIEX „Promovarea inovării și antreprenoriatului prin aplicarea instrumentului de auto-evaluare pentru instituțiile de învățământ superior”, desfășurate, recent, în incinta Universității de Stat din Moldova. Din partea Academiei, la acest forum a participat și Dinu MANOLE, șeful Direcției Relații Internaționale a Academiei.

Echipa de experți a fost reprezentată de către Marciej MARKOWSKI (Polonia), consilier pe politici internaționale, președinte al Consorțiului de acreditare european, din care fac parte 17 agenții din 11 țări, și doctor Hein ROELFSEMA (Olanda), conferențiar universitar, Școala de Economie a Universității din Utrecht și șeful Centrului Olandez de Antreprenoriat.

Misiunea de Experți a fost posibilă datorită aplicării instrumentului de asistență tehnică și schimb de informații al Comisiei Europene în cadrul Politicii de Bună Vecinătate.

Conceptul de Universitate antreprenorială ia amploare în Occident, mai ales în ultimul deceniu, și prevede o nouă abordare a antreprenoriatului și inovației în mediul universitar, transformarea instituțiilor de învățământ superior în instrumente de promovare a progresului în comunitate.

Universitatea antrepren-

Antreprenoriatul universitar promovat de Misiunea de experți TAIEX

norială are ca scop dezvoltarea abordărilor antreprenoriale și intraprenoriale, la nivel de management, în relație cu comunitatea de business, precum și a educației antreprenoriale și pregătirii dinamice a studenților pentru piața muncii. Rolul Misiunii de Experți TAIEX a fost de a oferi oportunități de auto-evaluare a instituțiilor de învățământ superior, a determina punctele forte și slabe ale acestor instituții cu implicarea activă a factorilor de decizie locali și naționali, responsabili de politicile de învățământ superior. În acest scop, experții au utilizat instrumentul HEInnovate (dezvoltat de Comisia Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), pentru identificarea nevoilor privind intraprenoriatul și antreprenoriatul la nivelul universităților.

Aplicarea instrumentului HEInnovate în sistemul de învățământ superior european demonstrează că acesta contribuie la consolidarea mecanismelor de asigurare a calității, precum și la implementarea și monitorizarea reformelor pentru atingerea standardelor Spațiului European de Învățământ Superior.

Instrumentul de auto-evaluare „HEInnovate” acoperă opt domenii pentru autoevaluarea universităților din întreaga lume privind conducerea, guvernarea și capa-

citarea organizațională: finanțare, oameni și stimulente, predarea și învățarea antreprenorială, pregătirea și susținerea antreprenorilor, transformare și capacitate digitală, schimb de cunoștințe și colaborare, instituția internaționalizată, măsurarea impactului.

Subiectele discutate în cadrul grupurilor de lucru și a meselor rotunde cu

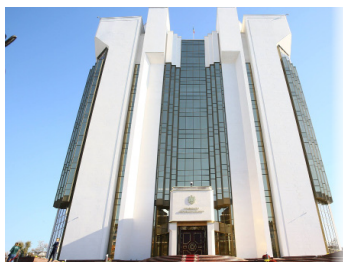
reprezentanții Misiunii de Experți TAIEX vor fi analizate și evaluate posibilitățile de implicare a Academiei de Administrare Publică în procesul de promovare a antreprenoriatului pentru instituțiile de învățământ superior.

Dinu MANOLE,
șef Direcție relații
internaționale

SUMAR

Oficial	2
Viața Academiei	3
Conferința tinerilor cercetători: ecouri	4
Dezvoltare profesională	5
Primarul și comunitatea	6-7
Administrația publică locală	8
Știri din teritoriu	9
Frumoasă-i limba ce-o vorbim	10
În lumea artelor	11
Divertis	12

Ședința Consiliului Suprem de Securitate

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a convocat, în regim de urgență, Consiliul Suprem de Securitate, în cadrul căruia a fost examinată strategia de combatere a răspândirii virusului COVID19 sau coronavirusului, după cum ne este cunoscut. După ședință, șeful statului a declarat următoarele:

„Chiar dacă, la această etapă, în țară nu sunt înregistrate semnale de agravare semnificativă a situației și nu sunt motive de panică, totuși, pornind de la experiența altor țări, tratăm această criză cu maximă seriozitate și prudență, astfel încât să acționăm prompt și eficient.

Am reiterat că am deplină încredere în profesionalismul medicilor noștri. Vă asigur că la baza deciziilor pe care noi le luăm la nivel politic punem, în mod primordial, experiența lor temeinică. Le mulțumesc pentru modul în care își fac datoria.

Medicii din toată lumea spun că cel mai important mijloc

prin care poate fi limitată răspândirea virusului este prevenția. Conform analizei prezentate la ședința CSS, am constatat că, până la momentul de față, instituțiile statului și-au îndeplinit conștiincios atribuțiile și au aplicat corespunzător recomandările OMS de gestionare a acestei crize.

Astfel, discuțiile la ședința CSS s-au concentrat pe următoarele direcții:

- analiza modului în care s-a acționat până la momentul actual în sfera prevenirii și a deciziilor luate, ce a funcționat bine și ce nu;

- întărirea capacității de decizie și reacție rapidă a celei de criză instituită pentru prevenirea răspândirii virusului și protejarea sănătății populației;

- măsuri privind întărirea securității cetățenilor, prin responsabilizarea celor veniți din zonele afectate, pentru a ne asigura că nimeni nu răspândește boala cu bună-știință;

- măsuri de sprijinire a concetățenilor aflați peste hotare, care au nevoie de ajutor”.

(Textul integral al declarației șefului statului citiți pe site-ul Președinției)

Parlamentul a votat o nouă lege de susținere a producătorilor agricoli

Legislativul a aprobat modificările la Legea privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora, în prima lectură. Proiectul are drept scop încurajarea creării și funcționării eficiente a acestora. Un aspect important al modificărilor ține de excluderea unor prevederi nejustificate privind actele de constituire a grupurilor de producători cum ar fi autentificarea notarială a acestora. Totodată, se propune excluderea situațiilor în care un singur producător agricol putea fi membru al mai multor grupuri de producători.

S-a definit detaliat noțiunea „valoarea producției comercializate”, cu specificarea faptului că în calcul se ia doar producția aferentă produsului sau grupului de produse pentru care grupul de producători a fost recunoscut. Totodată în proiect sunt structurate clar toate grupurile de produse pentru care producătorii agricoli se pot asocia.

Se propune ca grupurile să poată fi constituite, inclusiv, pentru comercializarea producției agricole a membrilor și promovarea tehnologiilor de cultivare și a practicilor care

nu dăunează mediului înconjurător.

De asemenea, sunt incluse prevederi noi despre obligațiile membrilor grupurilor care se referă la angajamentul lor de a achita contribuțiile financiare necesare pentru finanțarea grupului de producători, asumarea riscurilor asociate în rezultatul acordării sprijinului financiar.

Totodată, se va majora cuantumul sprijinului financiar al statului pentru grupurile de producători.

În același timp, au fost completate atribuțiile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, una dintre care fiind aplicarea sancțiunilor grupurilor de producători care nu respectă planul de recunoaștere însă au beneficiat de sprijin financiar din partea statului.

Alimentarea cu energie termică discutată la Guvern

Prim-ministrul, Ion Chicu, a prezidat o ședință în cadrul căreia au fost examinate aspectele fazei a II a proiectului de îmbunătățire a eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică. La ședință au participat Directorul de Țară al Băncii Mondiale în Republica Moldova, Anna Akhalkatsi, ministrul Economiei și Infrastructurii Anatol Usatii, secretari de stat, reprezentanți ANRE, S. A. „Termoelectrica” ș. a.

Anna Akhalkatsi a vorbit despre rezultatele pozitive în urma implementării fazei I a proiectului și a anunțat intenția Băncii Mondiale de a susține investițional continuarea dezvoltării infrastructurii S. A. „Termoelectrica”. Experții Băncii Mondiale s-au arătat îngrijorați în legătură cu unele practici de reglementare aplicate de ANRE.

Proiectul susținut de Banca Mondială prevede investiții în infrastructura Termoelectrică în valoare de cca 100 milioane de dolari și are la bază trei componente: optimizarea costurilor de generare a energiei termice și a energiei electrice, creșterea eficienței energetice și suport de consultanță.

Ion Chicu a vorbit despre necesitatea de a moderniza infrastructura Termoelectrică, de a reduce costurile de producere a energiei termice și electrice și de a asigura locuitorii municipiului Chișinău cu servicii calitative la prețuri rezonabile. „Vom avea discuții tehnice pe toate platformele necesare pentru a crea condițiile optime de dezvoltare a S. A. „Termoelectrica”. Este un activ al statului și trebuie să asigurăm funcționalitatea lui durabilă”, a spus premierul.

Proiectul urmează să fie aprobat de bordul Băncii Mondiale la mijlocul lunii iunie 2020.

Consiliul științific al Academiei a selectat prin concurs proiecte științifice de granturi doctorale

În vederea participării la competiția națională a proiectelor științifice pentru obținerea granturilor doctorale din bugetul de stat pentru admiterea 2020-2021, în conformitate cu prevederile circulei Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 04/2-09/245 din 15 ianuarie 2020, Consiliul științific al Academiei a organizat concursul intern (instituțional) de selectare a proiectelor pentru competiția națională a proiectelor științifice, asigurat organizatoric și metodico-științific de Consiliul școlii doctorale în științe administrative.

Concursul intern (instituțional) de selectare a proiectelor științifice a fost organizat în conformitate cu prevederile Metodologiei instituționale de obținere și repartizare a granturilor doctorale de la bugetul de stat în cadrul școlii doctorale în științe administrative care reglementează procesul de organizare și desfășurare a concursului intern (instituțional) în cadrul Academiei al proiectelor științifice, precum și procedura de înscriere și participare la competiția națională pentru obținerea proiectelor științifice de granturi doctorale de la bugetul de stat.

În cadrul ședinței Consiliului științific al Academiei din 12 martie curent, moderată de președintele acestuia Aurel SIMBOTEANU, prorector, doctor, conferențiar universitar, au fost făcute totalurile concursului intern (instituțional) al proiectelor științifice de granturi doctorale. O informație cu privire la organizarea concursului a fost prezentată de către Silvia DULSCHI, director al Școlii doctorale în științe administrative, doctor, conferențiar universitar. S-a menționat că în cadrul concursului s-a ținut seamă de impor-

tanța și actualitatea temelor de doctorat și calitatea fundamentării proiectelor științifice, înaintate de membrii Școlii doctorale. Asupra proiectelor științifice prezentate la concurs s-au pronunțat membrii Consiliului științific, Constantin SOLOMON, doctor habilitat, profesor universitar, Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, Aliona VEȘCA, doctorandă.

Consiliul științific a decis înaintarea a 10 proiecte științifice de granturi doctorale, elaborate de membrii Școlii doctorale în științe administrative din cadrul Academiei, pentru participare la competiția națională a proiectelor științifice pentru admiterea 2020-2021.

În prezent Școala doctorală în științe administrative din cadrul Academiei de Administrare Publică întrunește 33 de doctoranzi și 12 conducători de doctorat.

Cor. F. P.

Femeile în serviciul public

În perioada 04 – 05 martie curent, reprezentanta Academiei de Administrare Publică, doamna Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională, a participat la cea de-a doua Conferință științifico-practică internațională cu genericul „Femeile în serviciul public”, organizată la Sankt-Petersburg, Federația Rusă. Evenimentul a fost găzduit de Institutul Nord-Vest de Administrare al Academiei de Economie Națională și Serviciul Public de pe lângă Președintele Federației Ruse și a reunit reprezentanți ai autorităților publice, mediului diplomatic și științific, sectorului antreprenorial din 15 țări.

Principalele subiecte de discuție s-au axat pe probleme privind egalitatea de gen și creșterea importanței rolului femeilor care activează în administrația publică. Potrivit vorbitorilor, la ședința în plen, dar și a majorității

participanților la conferință, rolul femeilor în țările în curs de dezvoltare s-a schimbat, în ultimii ani, vizibil în bine. Însă în pofida dinamicii pozitive în lupta pentru egalitate, experții identifică o serie de dificultăți cu care

se confruntă femeile atunci când urcă pe scara ierarhică.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în patru ateliere, în cadrul cărora participanții au valorificat contribuția imensă pe care o au femeile în politică, în administrația publică, identificând instrumente de creștere a prezenței și implicării femeilor în serviciul public și gestionarea entităților publice.

Doamna Aurelia Țepordei a prezentat, în cadrul conferinței, comunicarea „Femeia-lider în serviciul public: tendințe actuale ale politicii gender în Republica Moldova”.

Participarea la Conferință a fost posibilă grație suportului Agenției Organizației Națiunilor Unite, UN Women.

Cor. F. P.

Conferința științifico-practică internațională cu genericul „**Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice**”, desfășurată în cadrul Academiei de Administrare Publică pe 28 februarie curent, a demonstrat un interes sporit al tinerilor cercetători din țară și de peste hotare pentru cercetarea științifică cu scopul de a se angaja plenar în activitățile de dezvoltare a științei administrației.

Pentru a afla opiniile unor participanți la conferință le-am adresat câteva întrebări:

- 1. Ce a însemnat pentru D-voastră participarea la acest for științific, care sunt așteptările?**
- 2. Considerați că participarea la conferință va fi utilă pentru dezvoltarea continuu a cercetării științifice în domeniul administrației publice?**

1. Apreciez acest eveniment drept unul foarte important pentru cercetători, indiferent de experiența lor de cercetare, fie ei tineri sau mai experimentați. Este o platformă unde poți lansa viziunile tale de schimbare a sistemului administrativ și poți să discuți cu diferiți cercetători pentru a înțelege dacă este direcția corectă propusă de tine și care ar fi impactul schimbării. Ar trebui de organizat mai des astfel de dezbateri la care să participe și reprezentanți ai administrației publice pe diverse domenii pentru ca impactul să fie mult mai mare, să fie implicate ambele părți - cei care studiază teoretic subiectul și cei care analizează realitățile funcționării sistemului administrativ la diverse niveluri, lansând propuneri de modificare.

1. De fapt, eu sper că toate aceste informații, pe care eu și colegii le-am primit de la această conferință, o să ne ajute pe fiecare în domeniul său de activitate, în țară, vorbind la general. Aplicând aceste cunoștințe, experiența acumulată în momentul cercetării și prezentând subiectele în cadrul conferinței, sper că vom putea contribui pe măsura posibilităților la abordarea problemelor legate de conducerea statului și administrare publică pentru o guvernare mai bună la toate nivelurile.

2. Indiscutabil, că este o performanță utilă. Eu fiind avocat de profesie și mă pregătesc de a mă încadra în aceste

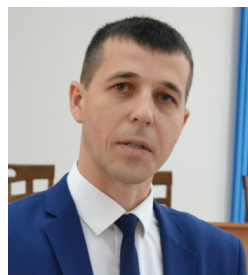
2. Da, cred că este utilă participarea mea și subiectul pe care l-am cercetat. În ultimii zece ani, în Republica Moldova nu am găsit nici o cercetare pe domeniul asigurării durabilității financiare a dezvoltării organizațiilor societății civile și contribuția statului în acest proces. Statul își are rolul lui în acest proces, are obligațiunile sale de încurajare și susținere a tuturor formelor de implicare și de cetățenie activă. Iar prin instrumentele de susținere a dezvoltării organizațiilor asociative a cetățenilor, statul recunoaște direct importanța participării cetățenilor în procesele de guvernare.

Liliana PALIHOVICI,
doctorandă, Academia de Administrare Publică,
președinte Asociației Obștești
„Institutum Virtutes Cívilis

activități, tot ce am aflat astăzi în cadrul conferinței, problemele și conceptele de administrare publică, la sigur, mă vor ajuta ca pe viitor să pot contribui la rezolvarea lor deja din perspectiva activității mele profesionale.

Alina ALIMGAFAROVA,
doctorandă, Uuniversitatea
de Stat din Bashkortostan, Federația Rusă

1. Așteptările sunt mari, în condițiile în care, administrația publică în Republica Moldova, de la independență până în prezent, este în continuă reformare și ar trebui să se finalizeze cât mai curând posibil cu acel model în care cetățenii să aibă încredere și să fie motivați să rămână acasă în detrimentul migrației, care este tot mai evidentă de la o zi la alta.

Consider că conferințele științifico-practice oferă posibilitatea tinerilor și profesioniștilor în domeniu să aducă elemente de noutate și viziuni proprii asupra administrației publice.

În calitate de masterand al AAP și participant la conferință, cred și sunt sigur că în urma schimbului de idei în temele

abordate de fiecare participant pot fi preluate modele pentru a fi aplicate în practică în instituțiile publice în care activăm.

2. Dacă pornim de la proverbul „Omul cât trăiește învață”, din propria experiență pot spune că doar învățând mereu putem deveni mai buni, mai competitivi la locul de muncă, dar și pe piața muncii, în general.

Prin participarea la conferință putem acumula acele cunoștințe, experiență și transfer de idei de la semenii noștri în corelație cu prezentul pentru un viitor mai bun. Cum progresul tehnologic nu poate fi oprit, nici cercetarea și învățătura nu poate fi oprită, fiindcă viitorul țării poate arăta mai bine, doar cu implicarea fiecăruia din noi.

Victor AMBROCI,
masterand, Academia de Administrare Publică,
consilier al raionului Călărași

1. M-am gândit la această conferință având, cel puțin, două obiective stabilite pentru mine: să-mi îmbogățesc puțin experiența de expunere în cadrul unei conferințe, iar o conferință internațională este foarte atractivă și pot prezenta propria mea cercetare, pot analiza care este nivelul celorlalți pe domeniu respectiv și pot învăța din experiențele lor. Al doilea obiectiv pragmatic este faptul că-mi pregătesc doctoratul și-mi doresc să particip la mai multe conferințe internaționale și să am materiale publicate care-mi sunt benefice.

2. Da, cred cu siguranță. Am învățat foarte multe din pre-

zentările celorlalți, tocmai pentru că am multă experiență pe multe domenii, cunosc situația și pot să pun subiectele în legătură unele cu celelalte. Așteptările sunt mari și rezultatele pe măsură.

Voichița Ioana BONDOR,
funcționar public,
Consiliul Național pentru
Studierea Arhivelor Securității, București, România

Eficientizarea activității profesionale în administrația publică

Problema eficienței administrației publice este o preocupare la nivel global. O serie de documente naționale de politici publice, începând cu anul 2005, au vizat necesitatea eficientizării activității administrației publice. În prezent, administrația publică din Republica Moldova se confruntă cu un

grad sporit de politizare, importanță exagerată fiind acordată procedurilor în detrimentul conținutului. De asemenea, se atestă o capacitate administrativă insuficientă, lipsa obiectivității în determinarea obiectivelor prioritare și sisteme de control depășite pentru gestionarea resurselor umane și a finanțelor publice.

Astfel, pentru a dezvolta abilitățile și modela atitudinile necesare exercitării eficiente a activității profesionale în administrația publică, în Academia de Administrare Publică s-a desfășurat în perioada 3-5 martie 2020, cursul cu tematica „Eficientizarea activității profesionale în administrația publică”, destinat funcționarilor pu-

blici de execuție din cadrul autorităților administrației publice centrale. Cursul cu o durată de 24 de ore, a fost organizat la comanda de stat, stabilită prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 18 din 15 ianuarie 2020.

În cadrul cursului participanții s-au familiarizat cu beneficiile procesului de planificare a activității, instrumentele de planificare și organizare a activității, metodele și principiile de gestionare a informației în organizație, specificul procesului de comunicare organizațională etc.

Viorica ȚARĂLUNGĂ,
specialist principal,
Departamentul
dezvoltare profesională

Creșterea necesității de îmbunătățire a cadrului legal, impusă de dinamica societății moderne, de adaptarea la contextul actual și promovarea unor concepte noi care să contribuie la dezvoltarea generală multilaterală și durabilă a societății a determinat mai multe solicitări din partea autorităților publice de a fi organizate de către Academia de Administrare Publică cursuri cu această tematică pentru a fi la curent cu legislația în vigoare și a-și perfecționa cunoștințele în domeniul perfecțării documentației legislative.

În context, Academia a organizat, în perioada 09-

11 martie 2020, cursul de dezvoltare profesională cu tematica „Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative”. Cursul cu o durată de 24 de ore a fost destinat funcționarilor publici de conducere/ execuție cu atribuții și responsabilități în elaborarea actelor normative din cadrul autorităților administrației publice centrale, având drept scop consolidarea cunoștințelor participanților la curs și dezvoltarea abilităților necesare pentru elaborarea calitativă a proiectelor de

Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative

acte normative.

În procesul de desfășurare a cursului au fost implicați specialiști de înaltă calificare în domeniul tehni-

cii juridice și elaborarea proiectelor de acte normative, care au utilizat metodologii avansate de predare ceea ce a dat posibilitate de a transmite cunoștințe temeinice audienților pentru a-și îndeplini la un înalt nivel calitativ obligațiunile de serviciu.

Cursul a fost realizat în baza comenzii de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2020.

Elena TATAROV,
specialist principal,
Departamentul
dezvoltare profesională

Igor ROTARI, primar de Jevreni: „Am revenit acasă pentru sat, pentru consăteni”

Prin alegerile locale din 2019, oamenii din satul Jevreni, raionul Criuleni, și-au pus mari speranțe pentru o renovare mult așteptată și dezvoltare a satului, de a le pune pe toate la punct după cerințele și necesitățile lor. Și candidatura la funcția de primar al satului Jevreni, raionul Criuleni, a fost una pe măsură și pe înțelesul tuturor – tânărul de 32 de ani, Igor Rotari, pe care îl știau ca un băiat ambițios, permanent în căutarea noului, în acumularea continuă a cunoștințelor universitare, implicându-se în activități ingenioase la nivel local, central, sau chiar internațional.

Studii și proiecte

După absolvirea Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din satul de baștină, Igor Rotari face studii la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Relații Internaționale și Științe Politice Administrative, apoi a urmat masteratul la Universitatea de Educație Fizică și Sport și alt masterat la Academia din Moldova.

„Prima experiență de viață am căpătat-o, fiind ca angajat în calitate de profesor de educație fizică la liceul „M. Eminescu” din sat, își amintește Igor Rotari începutul activității sale. A fost o experiență bună, de un an de zile, dar îmi doream ceva mai mult în viață, și am înființat organizația obștească „Triumf Jevreni”, anume „triumf”, accentuez, pentru a mă mobiliza mereu la fapte mari. În scurt timp, am stabilit relații de colaborare cu organizații internaționale, precum Fundația Est Europeană, cu Fondul Ecologic Național, Centrul de tineret și sport „UNIT” și, pe parcursul anilor 2006-2010, am implementat un șir de proiecte, printre care pot fi menționate crearea și amenajarea parcului

din centrul satului Jevreni, dotarea grădiniței de copii din Jevreni cu inventar sportiv, dotarea cu echipament sportiv a instituțiilor preuniversitare din satele Mașcăuți și Răculești, fiecare proiect valorând câte 40.000 de lei”.

Au urmat și alte proiecte, după implementarea cărora Consiliul raional Criuleni i-a conferit onorificul titlu „Omul anului 2010”, pentru activitate și contribuție prodigioasă.

Spiritul de echipă și dorința de a cunoaște mai multe l-au adus în viața politică, în 2011 implicându-se plenar în organizarea și desfășurarea alegerilor locale. După formarea noii conduceri a raionului, s-a hotărât ca în cadrul

fesionistă și realizări notabile, după o perioadă de timp este avansat la funcția de șef-adjunct al direcției.

„A fost o experiență extraordinară de patru ani, unde am crescut ca specialist și am învățat cum e să fii un funcționar public la nivelul cerințelor zilei de azi pentru oameni și printre oameni, o practică bună de schimb de experiență cu instituțiile publice centrale, raionale, locale și internaționale, face dânsul un rezumat al acestei perioade de activitate. Dar dorința de a munci îl determină pe om să fie permanent în ascensiune și în vara anului 2015, m-am transferat la Cămară de Stat a Guvernului, ca specialist

trepte pentru a acumula noi și noi cunoștințe, experiența necesară în serviciul public ca mai apoi să revin acasă, alături de consăteni mei, să contribuie la dezvoltarea satului de baștină.

Patriotismul și dorința de a reveni acasă, alături de consătenii mei, de a făuri un viitor decent satului natal m-au făcut să abandonez viața de la oraș. Și am pornit de la o afacere proprie, înființând o plantație de vișini la mine acasă. Dar gândurile erau cu mult mai mari, de a ridica satul nostru la nivelul satelor din țările europene, pe care le-am admirat în timpul deplasărilor de serviciu.

Și mi-am zis: „Schimbarea trebuie să vină de la noi, de la întreaga comunitate, ceea ce se poate de făcut doar având încrederea și încrederea consătenilor. Conștientizând acest lucru, am fost receptiv la cerințele lor și

Consiliului raional Criuleni să fie înființată Direcția de Investiții și Relații Economice Externe. Având o bună experiență în acest domeniu, Igor Rotari participă la concursul public și este angajat în direcția respectivă în calitate de specialist în domeniul elaborării și implementării proiectelor.

Având o prestație pro-

principal în cadrul Direcției generale de coordonare a politicilor și asistență externă.

Desigur, că mi se deschideau oportunități deosebite de avansare în cariera profesională, la care mulți doar visează. Dar pentru mine totdeauna a fost mai aproape de suflet satul meu, consătenii și m-am ridicat pe aceste

m-am înscris în campania electorală din 2019 pentru funcția de primar al satului Jevreni, pe care am câștigat-o detașat. Am hotărât ca să-mi dedic acești 4 ani din viața mea pentru a demonstra precedentilor mei că prin unire se poate de schimbat lucrurile spre bine și de a scrie o istorie de succes a satului nostru Jevreni.

Omul sfințește locul

Din prima zi, am pășit pragul primăriei, conform înțeleptei vorbe populare „Omul sfințește locul”. Așa am pornit la drum pentru a-mi îndeplini atribuțiile de serviciu. După ce am făcut curățenie generală în cadrul instituției și pe teritoriu adiacent, am organizat rugăciunea de sfințire a primăriei ca, pășind cu dreptul și cu binecuvântarea bunului Dumnezeu, să realizez cu succes cele trasate pentru a îndeplini așteptările consătenilor care m-au mandatat prin vot să fiu primarul lor.

Desigur, pentru o activitate de succes este nevoie de un plan bine structurat, de o strategie de dezvoltare a satului. Dar am început cu elaborarea identității, adică a Pașaportului, a Steimei și a Drapelului, toate având un obiectiv – de a transforma satul Jevreni într-o localitate modernă cu toate actele în regulă, pentru a obține un loc meritat în lista localităților din Republica Moldova.

Zis și făcut. În urma consultărilor publice și a îndrumărilor unor experți de la Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii, satul Jevreni va avea în viitorul apropiat toate aceste simboluri ale sale.

Lucrurile bune se fac prin acțiuni concrete. A fost deja aprobată Strategia de dezvoltare și trasate obiectivele generale pentru satul Jevreni. Principala direcție o constituie, desigur, creșterea și îmbunătă-

tățirea nivelului de trai al locuitorilor, modernizarea infrastructurii și amenajarea peisagistică a satului, precum și elaborarea Planului Urbanistic General.

Un rol, la fel de important, este de a oferi mai multe locuri de muncă locuitorilor satului pentru a putea să-și întrețină familiile, muncind la ei acasă, în sat. Creșterea economică a satului vă oferi posibilitatea de a atrage noi investiții prin oferirea contribuțiilor proprii la diferite proiecte elaborate și înaintate potențialilor finanțatori externi.

În aceeași ordine de idei, un factor major îl constituie stabilirea relațiilor de prietenie cu satel și comunele din România, din alte țări din Europa.

Noi suntem acum în proces de negociere a unui acord de înfrățire și colaborare cu comuna Tașca, județul Piatra Neamț, România.

Academia de Administrare Publică – o școală continuă pentru noi, primarii

Sunt la început de cale, obiectivele trasate sunt complexe și, în acest context, este necesar ca acele cunoștințe teoretice

și practice, pe care le-am acumulat până acum, la Consiliul raional Criuleni și la Cancelaria de Stat, să le completăm cu noi cunoștințe, pe care ni le oferă Academia de Administrare Publică.

Pe parcursul anilor de activitate în calitate de funcționar public am avut ocazia să particip la cursurile organizate de Academie, unde am fost inițiat în Managementul elaborării proiectelor. Acest curs a fost temelia formării mele profesionale pentru tot parcursul activităților în cadrul Direcției de investiții și relații economice externe. Cu atât mai mult, pentru mine vor fi necesare în acești ani alte cursuri de dezvoltare profesională

cu diverse tematici, corespunzătoare cu activitățile mele de primar al satului Jevreni, îndeosebi în domeniul finanțării. Experiența acumulată și sprijinul acordat primarilor, managerilor mă ajută azi să caut și să găsesc surse de finanțare pentru implementarea diverselor proiecte atât la donatori naționali cât și internaționali.

- Și care sunt proiectele trasate pentru acești patru ani?

- A fi la conducerea satului nu este deloc ușor,

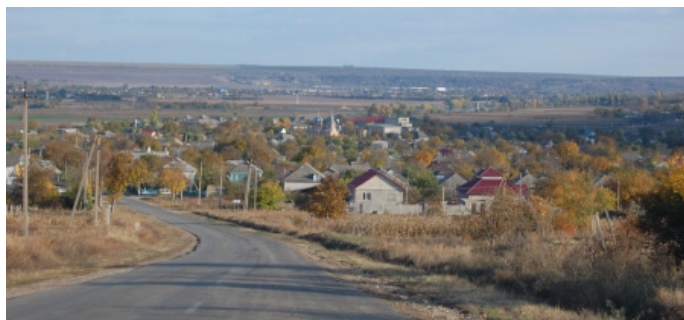
este o responsabilitate enormă, mai ales, când ai ambiția de a realiza scopurile propuse. Un scop poate fi realizat dacă trece fiecare zi prin tine, fiecare acțiune întreprinsă, orice pas făcut cu dăruire de sine îți dă aripi să continui și să nu te oprești. Și aici e important să știi să lucrezi cu oamenii, să faci o comunitate activă, căci toate se rezolvă prin schimbarea mentalității oamenilor.

În plan general, este prevăzută modernizarea și dezvoltarea infrastructurii satului Jevreni pentru a oferi consătenilor servicii de calitate prin construcția unui apeduct și a sistemului de canalizare, construcția sistemului de iluminat stradal, crearea unei plat-

forme de colectare și prelucrare a deșeurilor, amenajarea locurilor publice, alte proiecte ce vor fi înaintate în cadrul consultărilor publice cu oamenii.

Pentru realizarea obiectivelor propuse este nevoie de timp, dar motivația mea este enormă, mi-am propus de la bun început ca fiecare zi, care va rămâne în istorie, să fie vizibilă prin fapte concrete. Sunt ferm convins că, împreună cu oamenii de bună credință din satul Jevreni, vom reuși să făurim o localitate modernă și frumos amenajată, ca la sfârșit de mandat să privesc în urmă și să înțeleg că s-a meritat să rămân acasă, într-adevăr, pentru sat și pentru consătenii mei.

Pentru conformitate
Ion AXENTI

Modernizarea comunei Băcioi prin acorduri de înfrățire

Cu primarul comunei Băcioi, municipiul Chișinău, Ilie LEAHU, ne-am cunoscut prin 2015, când finaliza la Academia de Administrare Publică studiile de masterat științific, programa *Teoria și Practica Administrației Publice*, și care a menționat că studiile predate de cadre didactice de un înalt profesionalism l-au îmbogățit cu cunoștințe temeinice în domeniu și îi deschid mari perspective în cariera de funcționar public. Ceea ce s-a confirmat în campania electorală 2019, când a candidat la funcția de primar al comunei Băcioi și a câștigat, în cursă fiind înscrși 9 candidați.

Fiind la primul mandat, demarează un amplu program de elaborare și implementare a strategiei de dezvoltare și comunei Băcioi, ce include satele Brăila, Străisteni și Frumușica, bazele fiind puse pe proiecte, acorduri de colaborare și de înfrățire. Și iată, mă anunță zilele trecute despre vizita de lucru a dlui Ilie Bolojan, primar al municipiului Oradea, România, care a avut misiunea de a înmâna documentele emise de municipiul Oradea, necesare pentru procedura de înfrățire a celor două localități și în vederea coordonării activităților de cooperare între acestea.

M-a impresionat această inițiativă și perspectivele de înfrățire a comunei Băcioi cu municipiul Oradea, un oraș mare din vestul României, cu bune practici și investiții serioase europene. L-am contactat pentru a-mi oferi detalii, cum s-a ajuns la

înțelegerea de înfrățire.

„Cu primarul municipiului Oradea, Ilie Bolojan, ne-am cunoscut și am stabilit relații de prietenie în anii când am participat în componența delegației primăriei comunei Băcioi la evenimentele consacrate Zilelor orașului Aleșd, județul Bihor, menționează primarul Ilie Leahu. Țin să menționez faptul că comuna Băcioi are un Acord de înfrățire și colaborare cu primăria Aleșd. Primarul de Aleșd, Ioan Todoca, ne-a făcut atunci cunoscut cu un bun prieten al său, primarul de Oradea, Ilie Bolojan, și ne-a propus să stabilim relații de înfrățire și cu acest mare oraș, cu tradiții și bine dezvoltat economic, care dispune de posibilități mari de a oferi granturi, donații, alt suport financiar pentru realizarea diverselor proiecte în comuna Băcioi.

Dezvoltării și Administrației din România, avizarea în consiliul local Oradea pentru aprobarea Acordului de înfrățire dintre cele două localități este cale deschisă a acestui deziderat de interes reciproc, de cooperare în vederea creșterii capacității instituționale a autorităților publice locale cu scopul asigurării dezvoltării economico-sociale a comunităților locale, precum și pentru implementarea unor proiecte necesare localităților comunei Băcioi”.

Proiecte comune pentru Băcioi

În timpul vizitei recente la Băcioi, primarul municipiului Oradea, Ilie Bolojan, a menționat că municipiul dispune de posibilități de finanțare a unor proiecte în localitățile comunei Băcioi. Potrivit domniei sale, pentru început, municipiul Oradea va delega un specialist

lucrări de reparație, renovare și dotare cu echipamentele necesare. Noi vom investi aici din respect pentru aceste meleaguri unde, istoric vorbind, locuiesc frații noștri, precum în Republica Moldova, în semn de respect pentru dumneavoastră”, a declarat Ilie Bolojan.

Delegația din România a participat, de asemenea, alături de echipa primăriei la inspectarea construcției nefinalizate din centrul comunei Băcioi, Casa de Cultură, care se află în ruine mai mult de 30 de ani. Decizia privind soarta acestei construcții urmează a fi luată după efectuarea expertizei tehnice necesare privind rezistența mecanică și de stabilitate a acestui obiectiv, iar în locul acestui obiectiv se propune să fie amenajat cu suportul municipiului Oradea un parc frumos ca loc de agrement în centrul comunei Băcioi, cu teatru de vară, bănci, tomberoane, alei, iluminate, spații verzi bine întreținute, havuz pe centru. Un loc unde să-ți placă și să vrei să revii. În calcule se iau și alte proiecte necesare localităților Brăila, Străisteni și Frumușica.

„Înfrățirea cu municipiul Oradea, continuă primarul Ilie Leahu, ne dă mari speranțe, fiindcă primarul Ilie Bolojan, după cum ne-am informat, este campion în România la atragere de fonduri europene și a ridicat de zeci de ori nivelul de viață a orașului Oradea și își dorește mult să ne ajute și pe noi cu anumite proiecte investiționale. Pe noi ne onorează această relație de prietenie și înfrățire și ne face responsabili să inițiem și aducem la bun sfârșit anumite proiecte necesare comunităților noastre pentru a fi ca o oglindă firească a împlinirii actului de înfrățire comuna Băcioi – municipiul Oradea”.

Vlad IONAȘCU

A fost o oportunitate deosebită pentru noi și am demarat negocierile de perfectare a documentelor privind Acordul de înfrățire comuna Băcioi – municipiul Oradea. Am făcut vizite reciproce pentru a ne determina activitățile de mai departe.

Astfel, prin deciziile consiliilor locale ale ambelor comunități, avizele favorabile ale Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Lucrărilor Publice,

în urbanism și arhitectură care va efectua în comuna Băcioi expertizele tehnice necesare derulării unor anumite proiecte privind amenajarea teritorială. Acestea urmează a fi demarate până în vara acestui an.

„Colegii din Băcioi mi-au arătat proiectele care, spun ei, că sunt de competența comunei și ar fi necesar de realizat, precum la instituțiile preșcolare și școlare, la alte instituții publice care necesită

„Parcul care unește” de la Strășeni

„Parcul care unește” este un proiect de pionierat pentru orașul Strășeni, este un proiect al primăriei și al cetățenilor localității, ceea ce se afirmă prin însăși denumirea proiectului. Mai multe detalii ne relatează **Valentina CASIAN, primar al orașului Strășeni**.

Proiectul „Parcul care unește” reprezintă voința și decizia băștinașilor atât din țară cât și de peste hotare de a revitaliza un loc încărcat de istorie, unde se desfășoară cele mai importante activități din municipiul Strășeni. Acesta presupune modernizarea sistemului de iluminat public, cu instalarea pilonilor decorativi și a corpurilor de iluminat performante, montarea camerelor video, direcționarea și evacuarea

apelor pluviale, pavarea căilor de acces, amenajarea terenului de agrement pentru copii, precum și a zonei de odihnă activă pentru vizitatorii de diferite vârste, lucrări, ce valorează peste 1,5 mili-

oane de lei.

La prima etapă, se execută lucrările de iluminare publică, cu instalarea camerelor video. Sursa cea mai importantă, de la care s-a dat start acestui proiect, este PNUD Moldova/Programul Migrație și Dezvoltare Locală, în valoare de 10 000 de dolari SUA, acordată Asociației „Băștinașii din Strășeni”, care este beneficiarul direct în realizarea acestui obiectiv.

Recent, Asociația „Băști-

nașii din Strășeni” (președinte Veaceslav Ioniță) a încheiat un contract pentru efectuarea lucrărilor cu SC „Instel-Prim” SRL (director Nicolae Oprea). Noi, angajații primăriei suntem implicați la fiecare etapă în acest proiect – de la elaborarea proiectului tehnic, consultarea cetățenilor, până la monitorizarea implementării proiectului, întreținerea și asigurarea durabilității acestuia. Primăria are o colaborare rodnică cu orașenii și cu cei stabiliți peste hotare. Orice proiect din comunitate se implementează cu sprijinul financiar al cetățenilor, pentru ce le mulțumesc tuturor. Sunt cei, care au sesizat că putem schimba comunitatea noastră doar prin implicarea fiecăruia dintre noi. Fiecare doritor poate contribui la realizarea proiectului, transferând mijloace financiare la contul special. Sumele cu care contribuie

băștinașii, inclusiv migranții, la implementarea proiectului sunt diferite, ajungând chiar până la 6000 de lei.

Astfel, prin parteneriat comunitar consolidat, dezvoltăm orașul după propunerile și concepția locuitorilor lui. Primul proiect, implementat în comunitate cu susținerea financiară a băștinașilor stabiliți peste hotare, a fost proiectul de extindere a sistemului de iluminat public stradal. Acesta, la fel, a fost realizat cu surse alocate de Guvernul Elveției, Programul Migrație și Dezvoltare Locală/ PNUD Moldova. Este un proiect de succes, în care municipiul Strășeni a obținut titlul de Campion al valorificării migrației, având cel mai mare număr de persoane, care au donat resurse pentru realizarea acestei lucrări.

Datorită băștinașilor din Strășeni, stabiliți în Portugalia (familia Croitor Simion și Viorica) a fost posibilă stabilirea unui parteneriat între municipiul Strășeni și localitatea Oeiras din Portugalia.

Protecția familiei și a copilului, discutate la Cantemir

La inițiativa Asociației Obștești „Concordia Proiecte Sociale”, în incinta consiliului raional Cantemir a fost organizată o ședință de lucru cu participarea experților Austria Early intervention și Austria Development multisectorial networks of support și din România, și a reprezentanților din sfera de asistență socială și de sănătate din raion. În cadrul ședinței a fost pusă în discuție dezvoltarea parteneriatului public-privat pentru intervenția timpurie, scopul fiind de a preveni separarea familiei și abandonul copilului. Este vorba de crearea unei rețele de servicii sociale integrate, complementare de stat și private prin aplicarea modelului de intervenție timpurie Austriac Fruhe Hilfe. Experții austrieci și români și-au exprimat disponibilitatea de a

oferi consultațiile necesare și suportul necesar privind implementarea și sustenabilitatea modelului dat în țara noastră.

Viorica Munteanu, șef-adjunct al Direcției asistență socială și protecția familiei a consiliului raional Cantemir, a prezentat pașaportul social al raionului (servicii și statistici), iar Olga Hâțu, șefa Centrului de Sănătate Cantemir - pașaportul serviciilor medicale prestate solicitanților.

Ulterior, expertul austriac

Fruhe Hilfen a făcut o trecere în revistă a modelului Fruhe Hilfen: crearea unor rețele de sprijin pentru consolidarea familiilor și prevenirea abandonului copiilor în Republica Moldova ca o adaptare a modelului de succes Fruhe Hilfe din Austria, după care a urmat o vizită la Centrul Multifuncțional Pleșeni, cu prezentarea serviciilor prestate beneficiarilor.

De menționat că din 2015, în Austria a început implementarea modelului

de intervenție timpurie (așa-numitele „rețele de asistență timpurie”, din germană „Fruhe Hilfen”), fiind dezvoltat între anii 2011-2014 de către Institutul austriac de sănătate, pe baza descoperirilor internaționale și a analizei sistematice a experienței practice acumulate în diferite țări.

Ion DOMENCO,
șef Serviciul de presă
CR Cantemir

Despre rumânitatea evreilor și a limbii ebraice

Andrei GROZA,
doctor în istorie,
conferențiar universitar,
prim-prorector al
Academiei de
Administrare Publică

Anterior, am vorbit despre originea rumânească a cuvintelor divine: Dumnezeu, Isus Cristos, Paște, Moise, Maria și altele legate de religia creștină, la temelia căreia a stat comunitatea evreilor.

Argumentele aduse acolo dovedesc, fără tăgadă, că, odată ce toate aceste cuvinte sunt de origine rumânească, atunci și acei evrei vorbeau limba rumână.

În continuare, mai prezentăm câteva exemple și explicații care, după părerea noastră, vin să consolideze concluzia formulată mai sus.

Așadar, din cele mai vechi timpuri, cea mai mare sărbătoare la evrei purta numele *lom - Kippur* (*om chip pur* - n.n.). În această zi evreii nu mănâncă nimic, petrec toată ziua în rugăciuni și în mod obligatoriu trec pe la sinagogă.

lom-Kippur/Om chip pur, este considerată zi a purificării omului în fața lui Dumnezeu. Sufletul, fiind o parte mică, o bucățică din Dumnezeu, în timpul anului se acoperă cu pete (cu păcate), în această zi se curăță de păcate, iar omul devine curat, pur și legătu-

ra dintre om și Dumnezeu devine mult mai bună.

Sintagma - *Om chip pur* - în forma dată exista numai în limba rumână, ceea ce dovedește că cei ce și-au numit sărbătoarea astfel nu pot fi altcineva decât vorbitori de limba rumână.

Același lucru ni-l dovedește și ritualul evreiesc *Kaparot*, care se săvârșește în ajunul sărbătorii *Om chip pur*. Acesta include în sine câteva elemente, principalul fiind rotirea de asupra capului (de unde și denumirea *Kaparot* - de asupra capului rotire - n.n.), a unei găini de către femei sau a unui cocoș de către bărbați, sau a banilor, după care, pasărea tăiată sau banii se dau săracilor. Scopul urmărit este de a îmbuna îngerii, pe însuși Creatorul pentru iertarea păcatelor.

Venind din negura vremurilor, atât sărbătoarea, cât și ritualul constituie dovezi incontestabile că evreii de atunci se deosebeau de alte comunități rumânești nu după limba vorbită, ci după religie și limba ebraică inventată și utilizată numai în sinagogi.

Cuvântul evreiesc *Sabat* provine de la românescul *sărbătoare, sârbat, serbat*.

Denumirea de *sicari*, dată celor din Iudeea care luptau împotriva ocupației romane, provine de la cuvântul românesc *secure*. Securi purtate și utilizate ca arme.

Tot din limba rumână, de la cuvântul *zelos* provine și denumirea *mișcării social-politice a zeloșilor* care-i încorporează în sine pe toți cei ce luptau pentru independența Iudeei.

După cum am arătat ceva mai sus, rumânești sunt și rădăcinile cuvintelor *Golgota* (*de la a gălgâi*) și *Moise* (*de la a înmuiașe*).

Despre faptul că evreii simpli vorbeau rumâna ne-o dovedesc și lucrările lui Iosif Flavius, unul dintre cei mari istorici ai poporu-

lui evreu, în care întâlnim mai multe cuvinte rumânești: șanț, șatră, bubă, spadă ș.a.

Limba ebraică vorbită astăzi în Israel nu este una și aceeași cu limba ebraică vorbită în perioada antică.

Limba ebraică veche, ca și celelalte limbi antice, inclusiv greaca și latina, a fost inventată. Miturile ne spun că persoana care a făcut acest lucru a fost prorocul Moise. Evreii de atunci utilizau ebraica numai în casele de rugăciuni. În viața de toate zilele aceștia foloseau limba care pe atunci nu avea nume, căreia îi ziceau populară, simplă, părintească, nescrisă ș.a.m.d. (căreia astăzi îi putem spune limba rumână - n.n.).

În pofida faptului că iudaismul se răspândea tot mai mult, cuprinzând tot mai mulți oameni și noi teritorii, limba ebraică rămânea a fi, practic, doar limbă de cult.

Situația limbii ebraice a devenit și mai precară după cucerirea Ierusalimului de către romani în anul 70 e. n. și alungarea evreilor din oraș. Împrăștiati în toată lumea, pentru satisfacerea altor necesități, în

tea înțelege cu evreul din Germania sau din Anglia.

Fiind marginalizați în majoritatea țărilor, unii evrei, către mijlocul secolului al XIX-lea, s-au gândit la necesitatea creării propriului stat și au hotărât că acesta poate fi întemeiat pe teritoriul vechii Iudei, adică pe teritoriul pe care cândva au locuit strămoșii lor.

Totodată, acestora le era clar că una dintre problemele de bază, care trebuia rezolvată în acest scop, era cea legată de limbă, fiindcă limba ebraică utilizată în sinagogi nu corespundea cerințelor unei limbi de stat. Acest lucru a fost înțeles destul de bine de Elizer Ben-Yahuda (anii 1850 - 1922), care a hotărât să refacă vechea ebraică, s-o completeze în măsura în care aceasta ar putea servi necesităților viitorului stat evreiesc. În urma unei munci migăloase, Ben-Yahuda a reușit, în scurt timp, să creeze, practic, o nouă limbă cu aceeași denumire care, în anul 1890, devine limba de bază în școlile din Galileea, iar pe la 1922 este recunoscută în Palestina ca limbă de stat, alături de engleză și arabă.

alte domenii (știință, economie, cultură, educație ș.a.) evreii, ca parte componentă a comunităților în care trăiau, foloseau limba acestora. Astfel, evreul din Spania, practic, nu se pu-

Așadar, ebraica contemporană, vorbită, actualmente în Israel, este o limbă nouă, care are o vechime de doar 130 - 135 ani.

Astfel și-a intitulat profesorul Teodor POPESCU catalogul de statuete, editat recent la Chișinău, în ajunul Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie, ca o ilustrare întregită a hobby-ului său înăscut, precum este sculptura. „De ce eterna frumusețe feminină?, repetă întrebarea noastră maestrul. Fiindcă femeia a fost dintotdeauna, de când lumea și pământului, izvorul inspirației, al frumuseții, gingășiei, simbolizează renașterea naturii și continuitatea vieții pe pământ”. După cum își denumeste fiecare statueta: „*Roua dimineții*”, „*Simbolurile puterii*”, „*Curtezana*”, „*Dama cu pălărie*”, „*Enigma*”, „*Viața mea*”, „*Meditație*”, „*Aroma florilor*”, „*Flacăra inimii*”, „*Grație antichității*”, „*Ecoul timpului*”. În total, catalogul include 19 statuete, care redau reflecțiile autorului asupra divinității umane a Femeii.

Profesorul Teodor Popescu este unul dintre veteranii Academiei de Administrare Publică, unde a activat chiar din primele zile de la fondarea acestei instituții. Anume aici, în anul 2015, am avut plăcuta surpriză de a cunoaște această preocupare deosebită din lumea artelor a profesorului, care a vernisat în holul

Academiei expoziția sa personală a statuetelor feminine de o deosebită eleganță, care i-au încântat pe toți vizitatorii, apreciind măiestria distinctă a profesorului de a mânuși tainele sculpturii.

Afecțiunea față de această sublimă artă a apărut încă din anii copilăriei, când cioplea așa-numitele „figurine” din lemn sau din alte materiale, care l-a îndrumat în anii de studenție, la Universitatea de Stat din Moldova. Și-a continuat perfecționarea în acest domeniu, paralel cu activitatea sa de profesor de peste 40 de ani în instituțiile de învățământ superior, în calitate de doctor în științe istorice, conferențiar universitar, autor a mai mult de 80 de lucrări-studii, manuale, articole și comunicări.

Neavând studii și nicio practică în domeniul dat, însă fiind copleșit de frumusețea și expresivitatea sculpturii, a început să studieze literatura de specialitate, ceea ce l-a ajutat să se descurce în multe probleme ce țin de arta sculpturii. A făcut cunoștință cu o parte din tezaurul culturii mondiale aflate, parțial, în muzeele din Chișinău, dar, mai cu seamă, la muzeul „A. S. Pușkin” și Galeria

„Eterna frumusețe feminină”

Tretiakov din Moscova, la muzeul „Ermitaj” din Sankt-Petersburg, din alte țări ale lumii. Principalul a fost dorința și voința de a face ceva, ceea ce i-a plăcut, l-a frapat și l-a atras, fără a fi impus, realizând, astfel, potențialul și talentul ascuns, expus în lucrările plăcute sufletului. Toate acestea au loc în afara programului de serviciu.

Prima lucrare modelată a fost o copie a unei figurine antice foarte frumoase, însă destul de complicată. A executat-o pe parcursul a 10 zile. Copia executată, care nu se deosebea cu nimic de original, a fost apreciată la justa valoare de prietenii săi, cu toate că ei nu erau specialiști în materie de sculptură, dar considerațiunile lor i-au insuflat

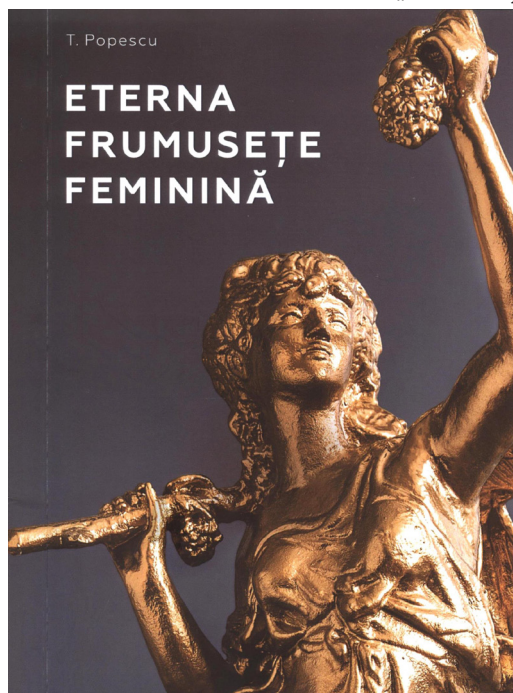
încrederea că poate face și alte lucrări frumoase. Și a realizat cu destulă iscusință și imaginație statuete de valoare ce caracterizează adevărata măiestrie profesionistă a sculptorului amator, care au format galeria somptuoasă a catalogului „Eterna frumusețe feminină!”.

Colecția profesorului-sculptor Teodor Popescu se completează cu noi sculpturi, ce constituie, deocamdată, expoziția sa de familie.

„Cum să îmbini activitatea de profesor, specialist în domeniul științelor socio-politice, cu o îndeletnicire atât de rară, precum este sculptura?, repetă iarăși întrebarea noastră maestrul. Foarte simplu. În ambele domenii se cer cunoștințe, voință și, desigur vocație venită din suflet. Eu respect oamenii care își fac bine meseria la orice loc de muncă și, paralel, mai au o îndeletnicire, o preocupare aparte, de suflet. A mea este sculptura”.

„Eterna frumusețe feminină” este primul catalog de statuete, editat de maestrul Teodor Popescu. Vor urma altele, în dependență de noile lucrări sculpturale. Poate și o expoziție personală. Ca o încununare a vieții împlinite pe tărâmul creației venite din suflet și inspirație desăvârșită.

Ion AXENTI

TEODOR POPESCU

S-a născut la 11.04.1936 în comuna Năpădeni, plasa Cornești, județul Bălți. În a. 1954 a absolvit școala medie, a urmat serviciul militar, Universitatea de Stat din Chișinău (1958-1963).

În fond, toată viața a fost consacrată activității în domeniul învățământului public. Peste 40 de ani este angajatul școlii superioare: Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Institutul Republican de Perfecționare a Cadrelor Didactice, Academia de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova. Doctor în științe istorice, conferențiar universitar. Autor a mai mult de 80 de lucrări-studii, manuale, articole și comunicări.

Hobby: Paralel cu profesia conform studiilor a mai practicat și o altă ocupație dorită - sculptura. Ghidul principal în domeniul respectiv a fost și rămâne lucrarea lui K. Бапакши "Трактат по скульптурі" și altă literatură de specialitate. Pe parcurs, ca izvor de inspirație a servit dorința și posibilitatea de a vizita mai multe muzee din fosta URSS și Europa, unde sunt concentrate o parte considerabilă din capodoperele artei plastice mondiale. Închinăciune profundă geniului uman pentru creațiile de o valoare excepțională lăuate ca moștenire a culturii omului HOMO SAPIENS.

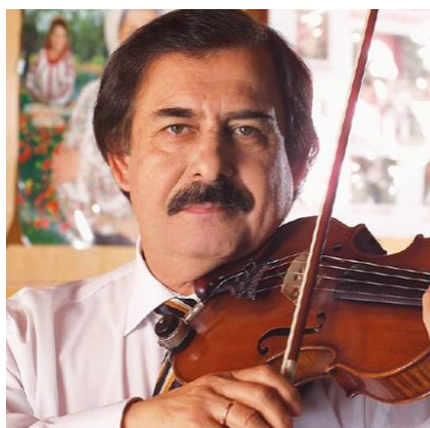
Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor” – 2020

Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor” – 2020, organizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, aflat la cea de-a ediție a 54-a sa, a avut un program divers și bogat în spectacole muzical-coregrafice pe întreg teritoriul țării. Ediția din acest an a inclus peste 50 de spectacole muzicale organizate de către: Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Sala cu Orgă, Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”. Dintre acestea, 28 concerte au fost organizate în diferite raioane ale țării: Anenii-Noi, Bălți, Edineț, Soroca, Criuleni, Cahul, Comrat, Ungheni, Ialoveni, Hîncești, Briceni, Orhei.

Ediția din acest an a inclus un eveniment de excepție al culturii naționale – con-

certul aniversar, „Lăutarii TRADIȚIONAL”, al Orchestrei naționale de muzică populară „Lăutarii”, condusă de maestrul Nicolae Botgros, prin care și-a marcat jubileul de 50 de ani de la fondarea sa.

„Lăutarii” și-au arătat virtuozitatea timp de peste patru ore. Artiștii au ridicat publicul în picioare, iar spectatorii au aplaudat în continuu. „Sunt mândru de lăutarii orchestrei și îmi doresc în continuare să cresc generații de muzicieni, că pot să mai fac niște lucruri frumoase, pentru că gândurile mă duc departe, iar muzica crește”, a afirmat artistul poporului, dirijorul, Nicolae Botgros. Concertul aniversar a adunat spectatori atât din țară, cât și de peste hotare, care cred că muzica lăutarilor este hrană pentru sufletul lor.

Menționăm că Orchestra națională de muzică populară „Lăutarii” a fost fondată în anul 1970, în cadrul Filarmonicii de Stat din Moldova de binecunoscutul interpret Nicolae Sulac, dirijori fiind compozitorul și violonistul Mircea Oțel, apoi trompetistul Gheorghe Usaci. În anul 1978, conducerea orchestrei „Lăutarii” o preia violonistul Nicolae Botgros.

Orchestra este formată din muzicieni care cântă la nai, fluiet, vioara, violoncel, bas, tobe și alte instrumente muzicale populare, dar și din cântăreți de muzică populară, printre care se numărau și se numără interpreți ca Nicolae Sulac, Zinaida Julea, Nicolae Cibotaru, Lidia Bejenaru, soliști instrumentiști ai orchestrei Oleg Antoci, Valeriu Cașcaval, Boris Rudenco, Ion Buldumea, Cornelii Botgros, Simion Tîrșu.

De când la pupitrul dirijoral se află maestrul Nicolae Botgros, orchestra „Lăutarii” a susținut mii de spectacole de mare rezonanță în toată Republica Moldova, dar și pe cele mai prestigioase scene din România: la Mamaia - 4 ediții, transmise în direct pe canalul România Internațional, la „Telerevelion”, pe scenele Festivalurilor „Cerbul de Aur” de la Brașov - 5 ediții etc.

Sursa:
Serviciul de presă
al Ministerului
Educației, Culturii și
Cercetării

Abonarea 2020

Continuă abonarea pentru anul 2020 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 400.

Dat la tipar 13.03.2020

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

